

Микола Пічкур
*канд. пед. наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ МЕТОДУ СТИЛІЗАЦІЇ В ОПАНУВАННІ МАЙБУТНІМ ДИЗАЙНЕРОМ ПРАКТИЧНИХ ОСНОВ КОМПОЗИЦІЇ

Загально визнано, що в проєктній діяльності дизайнера дуже важливим є високо розвинуте образне мислення, завдяки якому відтворюється художня ідея твору за допомогою методів і прийомів стилізації у розробленні дизайн-продукції, наприклад, фірмового стилю, логотипу, товарного знаку, емблеми тощо. Методична значущість стилізації в арсеналі професійних засобів дизайнера визначається тим, що на її основі відбувається художньо-образне перетворення багатовимірного, різноякісного предметного змісту в обмежено-узагальнену, цілісну й візуально згармонізовану форму [3, с. 146]. Саме тому опанування методики стилізації в практичному курсі «Композиція» професійної підготовки майбутнього дизайнера посідає одне з ключових місць.

Характерними ознаками композиції в дизайні є асоціативність, образність і стилізованість, що досягається у спосіб узагальнення, спрощення другорядних якостей і властивостей об'єкта та виявлення його головних особливостей, тобто сконцентрованого вираження зовнішньої схожості, використанням гротеску тощо.

Основна операція стилізації – це формалізація об'ємно-пластичних, колористичних, графічних мотивів, їх спрощення, узагальнення, організація з метою досягнення бажаного смислового й декоративного враження, стильової виразності.

У довіднику-словнику з дизайну, термін «стилізація» потрактовано в кількох значеннях:

1) свідоме використання дизайнером ознак того або іншого стилю при проєктуванні виробів (часто застосовується в стайлінгу);

2) пряме перенесення найбільш явних візуальних ознак культурного зразка на проєктовану річ найчастіше в галузі її декору (пластичного, кольорографічного, фактурного, текстурного);

3) створення підкреслено-декоративної форми шляхом наслідування зовнішнім ознакам природних або створених людиною об'єктів.

Як стверджують В. Михайленко та С. Прищенко, сучасні прийоми стилізації досить різноманітні: від декорування, тобто часткового спрощення реальної предметної форми зі збереженням об'єму та предметних кольорів, до формалізації – граничного абстрагування на основі геометричних фігур або криволінійних плям [1, с. 125]. Науковці виокремлюють такі прийоми стилізації:

- пошук аналогій – редагування зовнішнього контуру зображення, де зберігається основний силует конструктивним або пластичним засобом;
- зміна силуету загальної форми чи окремих деталей;
- трансформування об'ємної форми на площинну;
- свідомо зміна пропорцій, деформація, надання гротескних рис;
- пошук асоціацій – створення графічних і колористичних вирішень, що нагадують природний зразок-аналог;
- комбінування – використання прийомів комбінаторики;
- часткове включення до дизайн-розробки елементів біоформи;
- формалізація – відтворення природних форм на основі геометричних фігур або абстрактних плям;
- інверсійні альтернативні композиційні вирішення;
- використання замість реалістичних складних відтінків кольору площинних одноколірних або умовних (теплих, холодних, ахроматичних, контрастних тощо) [1, с. 126].

Окреслені прийоми стилізації цілком підлягають аналітичному підходу та проєктно-концептуальній стратегії креативності в дизайні, що дає змогу органічно влитися в логіку викладання композиції в процесі професійної підготовки майбутнього дизайнера. Саме тому стилізацію слід класти в основу

опанування таких видів композиції, як предметна (фігуративно-символічна), образно-смілова (жанрова) та образно-фантастична. При цьому майбутні дизайнери мають ознайомитися з фігуративними способами графічної стилізації, навчитися орнаментально наповнювати фігуративно-символічну композицію, застосувати прийоми стилізації в декоративному натюрморті, пейзажі, портреті й сюжетній картині.

Студентам також необхідно глибоко усвідомити, що метод стилізації за своїм формотворчим потенціалом застосовується для узагальнення, системної супідрядності різноманітних ознак, характеристик і властивостей самого предмету. Ця особливість указує на те, що сам процес стилізації є творчим актом образотворення. Тому у своєму професійному розвитку майбутній дизайнер має бути творцем справжньої стильової єдності при розробленні, наприклад, фірмового стилю, дизайну одягу, інтер'єру, промислової продукції та інших видів предметного середовища.

Отже, художній метод стилізації в практичному курсі композиції професійної підготовки майбутнього дизайнера посідає одне з ключових місць, оскільки завдяки ньому найвиразніше виявляються принципи цілісної організації образотворчого матеріалу за законами домірності, ритмічності й гармонії. Досягнення вершин майстерності в художній стилізації предметного середовища є запорукою творчого розвитку майбутнього дизайнера.

Список використаних джерел:

1. Михайленко В. Є. Стилiзацiя природних форм у графiчному дизайнi та рекламi : формотворчi аспекти / В. Є. Михайленко, С. В. Прищенко // Технiчна естетика i дизайн. – 2012. – Вип. 11. – С. 121–129.
2. Основные термины дизайна : Краткий справочник-словарь. – М. : ВНИИТЭ, 1988. – 88 с.
3. Чернышев О. В. Формальная композиция. Творческий практикум / О. В. Чернышев. – Минск : Харвест, 1999. – 312 с.